

Praxe a aplikovaný výzkum v modulu psychologie v sociálních službách

V návaznosti na sylaby k předmětům:

- Adiktologie 1
- Adiktologie 2
- Sociální služby a člověk s handicapem
- Pedagogicko-psychologické poradenství
- Úvod do poradenské psychologie

Předmět, ke kterému se praxe váže v systému STAG:

- * Psychologické poradenství v sociálních službách - stáž

Úvod

Odborné praxe a stáže mají přínos pro teoretické předměty, které student absolvuje. Dále mohou mít funkci motivační pro práci s danou klientelou a mohou podporovat zájem o danou problematiku. Eventuelně si student v rámci sebe-zkušenosti na praxi/stáži může přijít na to, se kterou klientelou se mu obtížněji pracuje a nevyhovuje mu. Získané poznatky studentovi mohou přispět ke zvýšení vlastního sebepoznání, zvýšení kvality kompetencí. Nabyté informace mohou přispět k připravovanému či realizovanému výzkumu v rámci studentovy závěrečné práce.

Praxe a výzkum v oblasti sociálních služeb respektují specifika těchto služeb, která spočívají v tom, že musí být poskytovány s ohledem na důsledné zajišťování a dodržování lidských práv a základních svobod osob, tedy klientů. Klienty sociálních služeb jsou osoby, které se ocitly v těžké životní situaci, jejich životní potřeby jsou nedostatečně zabezpečovány a jejich způsob života ohrožuje je samotné, potažmo veřejnost. Také bývají ze strany společnosti často stigmatizováni a diskriminováni. O problémech těchto klientů se šíří řada mýtů a předsudků, které student při práci s nimi bere v potaz a snaží se jim vyvarovat.

Součástí odborné praxe je výzkumné zaměření vedené garantem výzkumu, které naplňuje společný výzkumný cíl odborného pracoviště a katedry psychologie.

Kromě výukově-výzkumné odborné praxe lze na pracovišti absolvovat také diplomovou praxi nebo čistě výzkumně zaměřený studijní pobyt bez návaznosti na akreditovaný předmět katedry, který nazýváme stáž. Dále se student může v organizaci působit jako dobrovolník. Více informací naleznete na webu u partnerských pracovišť.

Cíle praxe v rámci modulu poradenství v sociálních službách

- Pětidenní praxe/stáž studentovi umožňuje poznat chod daného zařízení poskytujícího psychologickou péči v oblasti sociálních služeb, zejména s jakými klienty pracuje, co jim nabízí a co pro ně dělá. Tj. filozofie a cíle poskytované služby.
- Student je přítomen u konzultací s klienty, pokud možno od počátku - úvodního rozhovoru, stanovení zakázky, řešení daného problému apod.

- Student hovoří, diskutuje s psychology (či jinými pracovníky pracujícími přímo s klienty) z daného zařízení a ptá se na jejich zkušenosti, co je podle jejich názoru stěžejní, co se daří a co naopak přináší problémy a mělo by se změnit.
- Student získá od svého průvodce zařízením (mentora) představu o roli a funkci psychologa nebo poradenského pracovníka v dané službě, popř. využití psychologických poznatků a metod při poskytování služby.
- Student se též seznámí s metodikami a technikami práce s klientem zařízení poskytujícího sociální služby. Měl by být seznámen i s jinými klíčovými dokumenty, které organizace pro svůj chod potřebuje a z nichž vychází principy jejího působení (právní dokumenty, strategie, kodexy...).
- Student se zapojí do výzkumného projektu podle potřeb organizace a dohody s garantem výzkumu a pozná oblasti, v nichž je potřeba dále výzkumně pracovat.
- Na závěr proběhne zhodnocení průběhu praxe a výměna zpětné vazby (kromě toho proběhne i písemná evaluace).

Získané způsobilosti studenta

- Orientuje se v principu fungování neziskové organizace.
- Zná základní principy fungování a běžný provoz vybrané sociální služby.
- Zná obsah klíčových dokumentů, na kterých poskytování sociální služby stojí.
- Zná Standardy kvality sociálních služeb, chápe jejich význam a dokáže uvést příklad jejich využití v daném typu sociální služby.
- Dokáže porozumět typickým problémům, se kterými se setkává klientela daného zařízení, respektuje a rozumí jejich sociální situaci a své poznatky dokáže propojovat s dalšími oblastmi života klientů.
- Je seznámen se základními metodikami a postupy přímé práce s klienty v dané sociální službě.
- Umí kontaktovat klienta vybrané sociální služby a vést s ním rozhovor.
- Umí si vést poznámky a zápisky o průběhu práce s klientem i celé stáže.
- Reflektuje svůj osobní přístup i etický rozměr práce v sociální službě.

Průběh praxe/stáže

1. Před zvolením praxe/stáže v modulu Poradenství v sociálních službách si student prostuduje informace o praktických pracovištích spolupracujících s Katedrou psychologie FF UP a jejich výzkumných záměrech. Tyto informace nalezne student na webových stránkách Katedry psychologie FF UP v Olomouci - Partnerská síť. Dále se seznámí s podmínkami k nástupu (např. zda splňuje věk nástupu, očkování, podmínky služby apod.)
2. Další informace k absolvování praxe nalezne student v elektronickém systému EDIS, kde jsou uvedena konkrétní pracoviště, na nichž je možné praxi absolvovat. Zde student najde potřebné informace o podmínkách, organizaci a průběhu konkrétní praxe na praktickém pracovišti.
3. Výstupy z praxe modulu psychologie v sociálních službách se řídí propozicemi předmětu Psychologické poradenství v sociálních službách-stáž . Tento předmět si student v případě

zájmu o vykonání praxe zapíše do systému STAG. Tuto praxi mohou studenti absolvovat jak v zimním, tak letním semestru. Zápočet z tohoto předmětu uděluje garant předmětu po splnění požadavků uvedených v sylabu předmětu. Sylaby lze nalézt v systému STAG.

4. Požadavky k praxi splní student prostřednictvím systému EDIS (podle propozic v sylabu) vložením požadovaného úkolu.
5. Součástí odborné praxe je výzkumná část praxe. Po přihlášení se na praxi na pracoviště v rámci Partnerské sítě Katedry psychologie FF UP student zjistí, zda na daném pracovišti aktuálně probíhá aplikovaný výzkum a pokud ano, obrátí se na garanta výzkumu pro dané pracoviště a společně se domluví na dalším postupu ohledně výzkumu.
6. Lze také absolvovat výhradně výzkumnou praxi, která je buď součástí diplomové praxe, nebo je z jiného důvodu ze zájmu studenta absolvována mimo akreditovaný předmět – pak ji nazýváme stáž. Také před přihlášením se na výzkumnou stáž je potřeba kontaktovat garanta výzkumu (viz výše).
7. S právními předpisy a směrnicemi se student seznámí před výkonem praxe a během prvního dne praxe/stáže. Student si tyto dokumenty vyhledá na webu při výběru dané sociální služby.
 - a. Pokyny bezpečnosti práce daného partnerského pracoviště Partnerské sítě Katedry psychologie FF UP v Olomouci.
 - b. Etický kodex dané členské organizace Partnerské sítě Katedry psychologie FF UP v Olomouci.
 - c. Vztažné zákony:
 - 2000/101 Sb. zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.
 - 313/2013 Sb., zákon o sociálních službách.
 - Listina základních práv a svobod, Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.
 - Zásady ochrany duševně nemocných - rezoluce OSN č. 46/119 dne 17. prosince 1991.
 - Standardy kvality sociálních služeb.
 - Operační manuál dané služby.
 - Organizační směrnice v oblasti bezpečnosti práce, postupu při vzniku škody, ochrany osobních údajů; dále s vnitřními pravidly služby o řešení stížností a podnětů od klientů, etickým kodexem sociálního pracovníka a dalšími pravidly obsaženými v operačním manuálu dané služby.

Legislativa je pro studenty závazná a vyplývají z ní etické zásady práce s klienty. Studenti se zavazují k ochraně osobních dat klientů a k dodržování pravidel bezpečnosti práce.